

Richtlijn	Jeuk
Auteurs	Kuido Palliativo Kòrsou N.M. Bilton-Evertsz (huisarts), M. Tucker (internist-oncoloog), E.T.L.M. van den Biggelaar (huisarts), S. Brito (verpleegkundige), M. van der Graaf (internist-oncoloog), J.B. Schnog (internist-hemato oncoloog), M. Schnog (oncologie-verpleegkundige), D.E. Levens (ziekenhuisapotheker)
Versie	Januari 2018

De inhoud is gebaseerd op de overeenkomstige richtlijn palliatieve zorg Jeuk [2.0] van PZNL (www.pallialine.nl), maar aangepast aan de lokale situatie op Curaçao.

Definitie

Jeuk is een onplezierig gevoel dat aanzet tot krabben. Het kan zeer belastend zijn en wordt soms als ernstiger ervaren dan pijn. In de palliatieve fase komen jeuk veroorzaakt door droge huid, medicamenten, cholestase en paraneoplastische jeuk het meeste voor.

Oorzaken

- algemene factoren:
 - droge huid
 - beschadiging/irritatie van de huid
 - gebruik van ontvettende middelen
 - overmatig transpireren, veelvuldig contact met water, incontinentie, overmatig wondvocht · medicamenten · oncologische aandoeningen: · overige: o.a. HIV/AIDS, cholestase, chronische nierinsufficiëntie, infectieus (scabiës), primair dermatologische aandoeningen · aandoeningen van m.n. het perifere zenuwstelsel: · psychische factoren

Beleid

Aanpak, indien mogelijk:

- aanpassen van medicatie
- behandelen van infectie
- opheffen van galgangobstructie door stentplaatsing of percutane drainage
- behandeling van de onderliggende maligniteit: chemotherapie of radiotherapie
- behandeling van oorzakelijke en beïnvloedende psychische factoren

Niet-medicamenteus

- goede huidverzorging, niet lang baden/douchen, geen zeep (evt. badolie), huid vet houden
- verkoeling door koude omslagen of ijs
- voorkomen van smetten, huidbeschadiging en irritatie, vermijden van uitdroging van de huid en transpiratie, katoenen kleding, gebruik van absorberend wondverband of incontinentiemateriaal, gebruik van neutraal wasmiddel
- nagels kort houden, evt. katoenen handschoenen 's nachts
- aandacht voor geestelijk welbevinden, afleiding en goede nachtrust

Medicamenteus

- lokale behandeling:

- bij droge huid: start indifferent emolliens (unguentum leniens FNA (koelzalf FNA)) 2-4 dd, voor jeukdemping evt. levomenthol 1% of ureum 10% toevoegen, geen talkpoeder
- bij eczematuze afwijkingen: hydrocortison 1% of triamcinolon 0,1% crème/zalf, afgewisseld met indifferent emolliens
- bij infectieuze huid: bv miconazolcrème bij schimmelinfecties; fusidinezuurzalf bij bacteriële infecties
- systemische behandeling:
 - antihistaminica hebben nauwelijks een plaats bij de behandeling van niet-dermatologische jeuk
 - bij jeuk door cholestase of paraneoplastische jeuk:
 - paroxetine opbouwschema van 1 dd 5 mg gedurende 2 dagen, daarna 1 dd 10 mg gedurende 2 dagen, daarna 1 dd 20 mg p.o. OF mirtazapine 1 dd 15-30 mg voor de nacht
 - bij ziekte van Hodgkin: prednisolon 2 dd 10-30 mg p.o. of mirtazapine 1 dd 15-30 mg
 - bij polycythemia vera: acetylsalicylzuur 1 dd 300 mg p.o., temperatuurswisselingen vermijden
 - bij jeuk ten gevolge van opioïden: ondansetron 2 dd 8 mg (let op obstipatie)
 - bij jeuk door onbekende oorzaak of falen van bovenstaande: paroxetine of mirtazapine